

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	Të mbrojmë oqeanin që bashkon kombe - Reporter.al
ADRESA	https://www.reporter.al/2026/10/05/te-mbrojme-oqeanin-qe-bashkon-kombe/
BURIMI	reporter.al
GJENDJA	online

KOHA

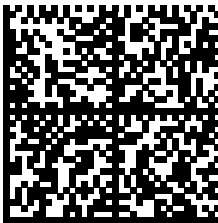
KAPUR NGA NE	5 tetor 2026, 11:03:21 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 1800 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	5 tetor 2026, 11:01:04 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	d9133b66bac1d15fbd96db8526aafc1a30df4e663ea7e007f69556c1d7a68622
TEKSTI	99ba723e6929bb79f2d56c401b2d0569213a40c05fe32922294236084731004e
PAMJA	6f2835f6028f5a599ab049e594b987085ce051098a226c05d481e8397b214b7d

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	07c95b1c33fd1a4cff9210b24f4aeac908d3652f5453c805cfadc80087c747e2
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	8b3c5e5e4856b384686c23e51ffd926762b62c21ddbc010ec874655edab4337e
ANKORIMI	submitted — dërguar, ende pa bllok <i>Deri te blloku, kjo provon integritetin, jo kohën.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/07c95b1c33fd1a4cff9210b24f4aeac908d3652f5453c805cfadc80087c747e2>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

Kryefaqja Project Syndicate

Të mbrojmë oqeanin që bashkon kombe

Për Sejshellet dhe vendet e tjera të Oqeanit Indian Perëndimor, ruajtja e mjedisit detar është një shtyllë e rëndësishme e zhvillimit kombëtar. Megjithatë, ekosistemet detare nuk njohin kufij shtetërorë, ndaj mbrojtja e tij kërkon bashkëpunim ndërkombëtar dhe financim të përbashkët.

nga Marie-May Jeremie dhe Alma Koçi — 5 seconds më parë në Project Syndicate

Koha e leximit: 5 min lexim

AA

0

Breshkë deti. Foto: Wikipedia.

Çdo vit, breshkat e detit rikthehen në plazhet e KwaZulu-Natal-it verior, në Afrikën e Jugut, aty ku kanë nisur jetën. Pasi largohen nga bregu, disa prej tyre udhëtojnë drejt veriut, përmes Kanalit të Mozambikut, duke përdorur ujërat dhe habitatet bregdetare të Mozambikut dhe Madagaskarit, ndërsa të tjera vazhdojnë drejt hapësirave më të gjera të Oqeanit Indian. Afrika e Jugut mund të mbrojë plazhet ku ato ngrenë foletë e tyre, por asnjë vend nuk mund ta mbrojë të gjithë rrugëtimin e tyre.

Breshka mishëron një nga sfidat kryesore të mbrojtjes së oqeanëve. Veprimi i fortë në nivel kombëtar është i domosdoshëm, por mbrojtja e specieve migratore, habitateve të ndërlidhura dhe ekosistemeve të përbashkëta kërkon bashkëpunimin e vendeve. Për ta bërë këtë, edhe financimi që mbështet një bashkëpunim të tillë duhet të jetë në gjendje të ndjekë të njëjtin rrugëtim si breshka.

Për rreth 60 milionë njerëzit që jetojnë brenda 100 kilometrave nga bregdeti i Oqeanit Indian Perëndimor, rëndësia e ruajtjes së këtyre ekosistemeve është e prekshme çdo ditë. Ekosistemet detare të shëndetshme sigurojnë ushqim dhe mjete jetese, mbështesin tregtinë dhe turizmin, si dhe shërbejnë si mburoja natyrore ndaj stuhive. Ato janë baza natyrore mbi të cilën vendet tona po përpiqen të ndërtojnë ekonomi blu të qëndrueshme.

Por rëndësia e tyre shkon përtej kufijve të rajonit. Mangrovat dhe livadhet detare ruajnë karbonin. Shkëmbinjtë koralorë mbështesin biodiversitetin. Ndërsa ujërat tona janë pjesë e rrugëtimit të specieve migratore, lëvizjet e të cilave lidhin brigjet me hapësirat e mëdha të oqeanit. Mbrojtja e tyre është përgjegjësi e rajonit, por njëkohësisht është edhe në interesin e pjesës tjetër të botës.

Liderëve të rajonit nuk u mungon ambicia dhe ne nuk po presim që të tjerët të na tregojnë se si duhet të organizohet mbrojtja e oqeanëve. Në vendin tim, në Sejshelle, kemi parë se çfarë mund të arrihet kur objektivat ambicioze mbështeten nga angazhime të forta politike dhe mekanizma novatorë financimi. Përvoja jonë në planifikimin hapësinor detar dhe financimin e ruajtjes së natyrës tregon se mbrojtja e oqeanit mund të bëhet pjesë e strategjive kombëtare të zhvillimit. Tani, edhe vende të tjera të Oqeanit Indian Perëndimor po ndjekin strategji të ngjashme, të përshtatura me prioritetet dhe rrethanat e tyre.

Përmes Konventës së Nairobit, aeveritë janë angazhuar për një bashkëpunim më të fortë në

Të mbrojmë oqeanin që bashkon kombe

13:01 | 05/10/2026

Sfida e madhe e inteligjencës artificiale

12:31 | 05/10/2026

Norvegjezi i akuzuar në Greqi: Gjyqi ka efekt "frikësues" ndaj mbrojtësve të të drejtave të migrantëve

12:00 | 05/10/2026

Drafti për Kodin e Procedurës Penale vendos regjimin e 'censurës paraprake' në media

07:38 | 05/10/2026

Rritja e PPB-së e paqëndrueshme, paralajmërojnë ekspertët

08:51 | 04/10/2026

Shenjtoret që iu kthee trupi

07:34 | 03/10/2026

zhvillimin e ekonomive blu të qëndrueshme dhe të formave më efektive e gjithëpërfshirëse të qeverisjes së oqeanëve. Strategjia Rajonale për Qeverisjen e Oqeanëve ka përcaktuar kuadrin e veprimit dhe tani të gjithëve na takon të krijojmë mekanizmat financiarë të aftë për ta vënë atë në zbatim.

Ky është një objektiv ambicioz. Arritja e synimit të përbashkët për mbrojtjen e 30% të zonave detare dhe bregdetare deri në vitin 2030 kërkon më shumë sesa thjesht përcaktimin e kufijve në hartë. Zonat e mbrojtura duhet të mbështeten nga kërkimi shkencor, menaxhimi efektiv, zbatimi i rregullave, përfshirja e komuniteteve dhe investimet në mjete të qëndrueshme jetese.

Me hyrjen në fuqi të Marrëveshjes historike për Ruajtjen dhe Përdorimin e Qëndrueshëm të Diversitetit Biologjik Detar në Zonat Përtej Juridiksionit Kombëtar, po hapen mundësi të reja për ruajtjen e natyrës përmjet ujërave kombëtare. Rajoni i Oqeanit Indian Perëndimor duhet të jetë i përgatitur të ndikojë në mënyrën se si do të zbatohet kjo marrëveshje. Përgjegjësitë tona do të shkojnë shumë përtej çdo projekti apo granti të vetëm. Shkëmbinjtë koralorë nuk rigjenerohen sipas afateve të projekteve, ashtu siç rezervat e peshkut nuk rikthehen në përputhje me ciklet e financimit. Ruajtja e natyrës kërkon vazhdimësi.

Pikërisht për këtë arsye, gra nga tri fshatra bregdetare në Anzhuan, Komore, krijuan një shoqatë pasi morën mësim nga komunitetet e peshkimit në Madagaskar dhe Zanzibar. Ato mbyllën përkohësisht një pjesë të shkëmbinjve të tyre koralorë për peshkimin e oktapodit, ndihmuan në zbatimin e ndalimit dhe më pas pritën. Kur zona e peshkimit u rihap, peshja mesatare e oktapodëve të kapur ishte dy herë më e madhe se më parë. Ideja kapërceu kufijtë sepse komunitete me të njëjtin vizion ishin të gatshme të mësonin nga njëra-tjetra.

Në këto dhe mënyra të tjera, komunitetet e Oqeanit Indian Perëndimor tashmë po marrin drejtimin në mbrojtjen e natyrës. Por ruajtja dhe zgjerimi i përparimit të tyre kërkon financim që mbështet udhëheqjen lokale, shkëmbimin e njohurive dhe menaxhimin afatgjatë të ekosistemeve. Institucionet kombëtare dhe investimet në projekte mbeten thelbësore, por disa përgjegjësi janë, në vetvete, rajonale. Rezervat e peshkut lëvizin dhe speciet migrojnë mes habitateve të ndërlidhura.

Asnjë fond nuk mund të financojë të gjitha nevojat e agjendës së ruajtjes së natyrës. Masat kundër ndotjes, portet më të gjelbra dhe prioritetet të tjera detare kërkojnë instrumente të ndryshme financimi. Megjithatë, qeveritë po punojnë për krijimin e një Fondi Rajonal Mirëbesimi për Ruajtjen e Natyrës në Oqeanin Indian Perëndimor (RCTF), i cili mund të mbushë boshllëqet e rëndësishme duke mobilizuar dhe vënë në dispozicion financim të qëndrueshëm për prioritetet që kapërcejnë kufijtë dhe që trajtohen më mirë në nivel rajonal. I konceptuar për të plotësuar, jo për të konkurruar me fondet kombëtare, bankat e zhvillimit dhe financimin e projekteve, RCTF do të përqendrohet vetëm në ato fusha ku bashkëpunimi ndërkufitar sjell një vlerë të qartë të shtuar.

Rajoni nuk po e nis nga e para këtë përpjekje. Konsultimet me qeveritë, organizatat e ruajtjes së natyrës dhe partnerët financiarë kanë nisur tashmë, duke u mbështetur në përvojat dhe mësimet e nxjerra nga vende të afërta dhe të largëta. Por faza e ardhshme duhet të udhëhiqet nga vetë qeveritë, të cilat duhet të përcaktojnë prioritetet e RCTF-së, mekanizmat mbrojtës, strukturën e qeverisjes dhe marrëdhëniet e tij me institucionet ekzistuese.

Partnerët ndërkombëtarë mund të ndihmojnë në përshejtimin e këtij procesi. Atyre nuk u kërkohet të hartojnë një agjendë të re apo të financojnë një tjetër projekt të shkëputur. Ata mund të ndihmojnë në ngritjen e një pjese të arkitekturës financiare në pronësi të rajonit, të orientuar drejt nevojave të ruajtjes së natyrës që mekanizmat tradicionalë të financimit e kanë të vështirë t'i mbështesin në mënyrë të qëndrueshme. Kjo nuk ka të bëjë thjesht me financimin e ruajtjes së natyrës në Oqeanin Indian Perëndimor. Mundësia e vërtetë është të investohet në kapacitetin e vetë rajonit për ta udhëhequr këtë përpjekje.

Kur qeveritë të mbledhen javën e ardhshme për Konferencën e Dymbëdhjetë të Palëve të Konventës së Nairobit (COP12), ato do të shënojnë 40 vjet bashkëpunimi në kuadër të kësaj marrëveshjeje. Por duhet të shohin edhe përpara. Një ekonomi blu e qëndrueshme për rajonin duhet të ndërtohet mbi ekosisteme të shëndetshme, të mbështetura nga financim i besueshëm dhe afatgjatë. Synimi i konferencës duhet të jetë autorizimi i një faze të re, të udhëhequr nga qeveritë, për RCTF-në, duke përcaktuar fushat ku ai mund të sjellë vlerë të shtuar dhe mënyrën se si duhet të bashkëpunojë me institucionet e tjera rajonale.

Oqeani Indian Perëndimor është një sistem i ndërlidhur. E ardhmja e tij kërkon një mbështetje financiare në përputhje me distancat që përshkojnë speciet e tij, lidhjet që mbajnë gjallë ekosistemet dhe ambicien me të cilën vendet e rajonit po kontribuojnë në këtë përpjekje.

Marrë me autorizim nga [Project Syndicate](#), 2016. Ripublikimi mund të bëhet vetëm me lejen e [Project Syndicate](#). [Conserving a Connected Ocean](#)

Reporter.al

Opinion
Reportazhe
Analiza
Investigime
Lajme
Blog
Rajoni

Rreth nesh
Stafi
Kontakttoni
Ankesa dhe Korrigjime
Politika e privatësisë dhe
rregulla të tjera
Letra për redaktorin

Follow Us

Të gjitha të drejtat janë të rezervuara
© 2014 - 2026 Reporter.al - BIRN
Dev by [Slide PRO](#)

Pamja këtu është e ri-koduar për ta futur në dokument. Artefakti autoritar është skedari WebP i ruajtur, dhe hash-i i tij është ai i shtypur te faqja e parë — pra dallimi është i verifikueshëm, jo i fshehur.